

Preses relīze

Luksemburgā, 2022. gada 26. septembrī

Dalībvalstīm jāpastiprina cīņa pret nelegālu zveju

Nelegāla, neregistrēta un neregulēta zveja ir viens no lielākajiem jūras ekosistēmu apdraudējumiem, kas negatīvi ietekmē centienus ilgtspējīgi pārvaldīt zivsaimniecību. Eiropas Savienība (ES) un tās dalībvalstis ir ieviesušas pasākumus, lai kontrolētu nelegālu zveju. Tomēr, tā kā pārbaudes un sankcijas dalībvalstīs tiek piemērotas nevienmērīgi, šie pasākumi nav tik efektīvi, cik tiem vajadzētu būt. Tāds ir šodien Eiropas Revīzijas palātas (ERP) publicētā īpašā ziņojuma secinājums. Revidenti iesaka Eiropas Komisijai uzraudzīt, lai dalībvalstis stiprinātu savas kontroles sistēmas ar mērķi novērst nelegālas zvejas produktu importu, un nodrošināt, ka tās piemēro preventīvas sankcijas attiecībā uz nelegālu zveju gan ES ūdeņos, gan ārpus tiem.

ES ir nozīmīga pasaules mēroga dalībiece zivsaimniecībā gan tās zvejas flotes ziņā (aptuveni 79 000 kuģu), gan kā pasaules lielākā zivsaimniecības produktu importētāja (34 % no kopējās pasaules tirdzniecības). Saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības mērķiem ES ir apņēmusies līdz 2020. gadam izbeigt nelegālu, neregistrētu un neregulētu zveju, taču šis mērķis nav sasniegts. Tomēr produkta likumības nodrošināšana pati par sevi negarantē, ka tā ieguve ir ilgtspējīga.

“ES ir ieviesusi kontroles sistēmas, lai apgrūtinātu nelikumīgi nozvejotu produktu nonākšanu pie patērētājiem,” sacīja par revīziju atbildīgā ERP locekle Eva Lindström. *“Tomēr, neraugoties uz šiem pasākumiem, šie produkti joprojām nonāk uz ES iedzīvotāju galdiem. Viens no galvenajiem iemesliem ir tas, ka dalībvalstis nevienmērīgi piemēro pārbaudes un sankcijas”.*

Eiropas Savienība 2008. gadā izveidoja nozvejas sertifikācijas sistēmu, lai garantētu importēto zvejas produktu likumību. Revidenti uzskata, ka šī sistēma ir uzlabojusi izsekojamību un pastiprinājusi importa kontroli. Tomēr dalībvalstis kontroles mehānismu piemēro nevienmērīgi. ES nozvejas sertifikācijas sistēmas pamatā ir dokumenti papīra formātā, un tas rada paaugstinātu krāpšanas risku. Tāpēc revidenti norāda, ka vienota elektroniska datubāze ES līmenī būtu efektīvāka. Faktiski Eiropas Komisija ir izstrādājusi ES mēroga IT sistēmu, lai palīdzētu atklāt krāpšanu un automatizēt kontroli. Tomēr neviena dalībvalsts to neizmanto. Komisija ir ierosinājusi noteikt, ka šīs IT sistēmas izmantošana ir obligāta.

Ja Komisija un Padome uzskata, ka trešās valstīs, kas eksportē zvejas produktus uz ES, ieviestās kontroles sistēmas ir nepilnīgas, tās var rīkoties, izdodot “dzeltenās kartes” un “sarkanās kartes”. Ja valsts, kas nav ES dalībvalsts, saņem sarkano karti, ES dalībvalstīm ir jānoraida zvejas produktu

Šī preses relīze sniedz kopsavilkumu par Eiropas Revīzijas palātas sagatavoto īpašo ziņojumu. Tā pilns teksts ir pieejams Palātas tīmekļa vietnē www.eca.europa.eu.

ECA Press

12, rue Alcide De Gasperi – L-1615 Luxembourg

E: press@eca.europa.eu @EUAuditors eca.europa.eu

imports no šīs valsts kuģiem. Revidenti konstatēja, ka karšu sistēma ir izrādījusies noderīga, lai uzsāktu pozitīvas reformas lielākajā daļā valstu, uz kurām tā attiecas.

Dalībvalstis ir atbildīgas par zvejas darbību kontroli, ko veic to karaģa flotes, kā arī to ūdeņos. Revidenti konstatēja, ka valstu veikto pārbaūžu laikā bieži tika atklāti nelegālas zvejas gadījumi. Tomēr dažās dalībvalstīs nepietiekamas kontroles dēļ joprojām pastāv pārzveja un nepietiekama ziņošana par nozveju. Nepareiza nozvejas ziņošana ir visbiežāk pieļautais ES flotes pārkāpums, kam seko zveja lieguma apgabalos vai zveja bez kvotu piešķiruma un nelikumīgu zvejas rīku izmantošana. Revidenti uzskata, ka ir pietiekami daudz pierādījumu tam, ka izkraušanas pienākuma izpildes panākšana ir problemātiska un ka joprojām tiek veikti nelikumīgi izmetumi jūrā. Viņi arī konstatēja, ka revidētie ES finansētie projekti ir palīdzējuši stiprināt zivsaimniecības kontroles sistēmu.

Attiecībā uz sankciju sistēmu revidenti norādīja, ka lielākā daļa konstatēto smago pārkāpumu noveda pie izmeklēšanas vai kriminālvajāšanas, kuras rezultātā savlaicīgi tika piemērotas sankcijas. Taču revīzijā atklājās, ka konkurences apstākļi Eiropas Savienībā nav vienlīdzīgi. Piemēram, revidenti norādīja, ka vidējais naudas sods, kas uzlikts par līdzīgu pārkāpumu, bija no aptuveni 200 EUR (Kiprā, Lietuvā un Igaunijā) līdz vairāk nekā 7000 EUR (Spānijā). Dažās dalībvalstīs sankcijas nebija pietiekami atturošas, lai novērstu nelegālu zveju, jo nebija samērīgas ar ekonomisko ieguvumu, ko var gūt no pārkāpumiem. Revidenti iesaka Komisijai strādāt pie preventīvas sankciju sistēmas vienveidīgas un efektīvas piemērošanas. Turklāt būtu jāaskaņo soda punktu sistēmas piemērošana visās dalībvalstīs.

Īpašais ziņojums 20/2022 *“Eiropas Savienības rīcība cīņā pret nelegālu zveju: kontroles sistēmas ir ieviestas, bet tās vājina pārbaūžu un sankciju nevienmērīga piemērošana dalībvalstīs”* ir pieejams [ERP tīmekļa vietnē](#).

Kontaktinformācija presei:

ERP preses birojs: press@eca.europa.eu

- *Claudia Spiti*: claudia.spiti@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 553 547
- *Vincent Bourgeois*: vincent.bourgeois@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 691 551 502
- *Damijan Fišer*: damijan.fiser@eca.europa.eu - Mob. tālr.: (+352) 621 552 224